

ZAKON O FISKALNIM SISTEMIMA

I. OSNOVNE ODREDBE

Član 1. (Predmet)

- (1) Ovim zakonom uređuju se pitanja: evidentiranja i kontrole prometa putem fiskalnih sistema; dijelovi, tehničke i funkcionalne osobine fiskalnih sistema, tj. fiskalnih uređaja (fiskalne kase/štampani ili drugi fiskalni uređaji), terminala, softverskih aplikacija i ostalih fiskalnih proizvoda; fiskalni dokumenti; stavljanje u promet fiskalnih sistema; fiskalizacija fiskalnih sistema; evidentiranje, storniranje i reklamiranje prometa; servisiranje fiskalnih sistema; kontrola fiskalnih uređaja i fiskalnih proizvoda; kontrola evidentiranja prometa preko fiskalnih uređaja; kontrola ovlaštenih servisa i ovlaštenih servisera; ovlaštenja za donošenje podzakonskih akata i kaznene odredbe.
- (2) Pod fiskalnim proizvodima u smislu ovog zakona podrazumijevaju se posebni proizvodi za evidentiranje prometa robe i usluga koje definiše ovaj zakon.

Član 2. (Definicije)

Pojedini izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeće značenje:

Ministar je ministar finansija Federacije Bosne i Hercegovine.

Ministarstvo je Ministarstvo finansija Federacije Bosne i Hercegovine.

Fiskalni sistem predstavlja kombinaciju fiskalnih proizvoda definiranih ovim zakonom.

Fiskalizacija je postupak stavljanja fiskalnog uređaja u funkciju evidentiranja prometa. odnosno fiskalnog sistema u funkciju kontrole prometa saglasno ovom zakonu.

Fiskalni uređaj je fiskalna kasa/štampani ili drugi uređaj za registrovanje prometa dobara i usluga unesenih u njenu bazu podataka o dobrima i uslugama koji se na propisani način saopštavaju kupcu dobara, odnosno korisniku usluga (klijentu) uz istovremeno evidentiranje na kontrolnoj traci ili drugom mediju fiskalne kase ili drugom fiskalnom uređaju, njihovo periodično evidentiranje u fiskalnoj memoriji fiskalne kase/štampani ili drugog fiskalnog uređaja kao i formiranje odštampanih fiskalnih dokumenata.

Fiskalni proizvodi su posebni proizvodi definirani ovim zakonom u koje spadaju fiskalni uređaji (fiskalna kasa/štampani ili drugi uređaji), terminal, softverske aplikacije, kao i drugi proizvodi definirani Pravilnikom koji donosi

federalni ministar finansija (u daljem tekstu Pravilnik).

Terminal je uređaj za daljinsko očitavanje podataka iz fiskalnog uređaja koji osigurava dvosmjernu komunikaciju sa fiskalnim uređajem i bežičnu dvosmjernu komunikaciju sa serverom PU, čime omogućava zadavanje komandi od servera PU, očitavanje podataka iz fiskalnog uređaja i prijenos tih podataka do servera PU.

Fiskalni modul sadrži posebno ugrađenu fiskalnu memoriju, kao i druge informatičke dijelove koje, u skladu sa razvojem informacionih tehnologija, propisuje Pravilnik.

Softverska aplikacija izvršava se na nadređenom računaru i omogućava dvosmjernu komunikaciju nadređenog računara sa fiskalnim uređajem preko porta fiskalnog uređaja i naročito zadavanje komandi fiskalnom uređaju od nadređenog računara.

Baza podataka o dobrima i uslugama sadrži jednoznačno i nedvosmisleno identificiran naziv dobara ili usluga, naziv jedinice mjere, cijenu jedinice mjere i oznaku propisane porezne stope.

Fiskalni dokumenti su: fiskalni račun, reklamirani račun, presjek stanja, dnevni izvještaj, periodični izvještaj i drugi posebni dokumenti, koji sadrže fiskalni logo, definirani ovim zakonom i propisani Pravilnikom.

Fiskalni logo predstavlja grafički prikazani znak bliže propisan Pravilnikom.

Specifikacija poreznih stopa predstavlja vezu oznaka poreznih stopa sa vrijednostima poreznih stopa u postocima.

Promet/Evidentirani promet predstavlja podatke o vrijednosti prodanog dobra, odnosno izvršene usluge.

Artikli su roba i usluge.

Klijent je lice koje kupuje dobro, odnosno koristi uslugu.

Obveznik je svako pravno lice i poduzetnik koje obavezno evidentira svaki pojedinačno ostvareni promet preko fiskalnog uređaja u skladu sa ovim zakonom i Pravilnikom, prenosi podatke do servera PU pomoću terminala i zadaje komande fiskalnom uređaju pomoću softverske aplikacije u slučajevima definiranim ovim zakonom i Pravilnikom.

Gotovina u kasi predstavlja razliku zbira gotovine koju su uplatili klijenti i gotovine koju je u kasu unio blagajnik i zbira gotovine vraćene klijentima i gotovine koju je iz kase iznio blagajnik.

Pravno lice je lice koje je po važećim propisima registrovano za obavljanje određene privredne i druge zakonom propisane djelatnosti.

Poduzetnik je svako lice koje je kod nadležnog organa registrovano za obavljanje samostalne privredne i druge zakonom propisane djelatnosti.

Proizvođač je domaće pravno lice koje proizvodi fiskalne sisteme i/ili dijelove fiskalnog sistema.

Registrovani proizvođač je proizvođač kojeg je registrovalo Ministarstvo.

Ovlašteni proizvođač je registrovani proizvođač sa odobrenjem Ministarstva, za određeni tip fiskalnog sistema.

Registrovani zastupnik je domaće pravno lice koje zastupa fiskalne sisteme proizvođača, a koje je registrovalo Ministarstvo.

Ovlašteni zastupnik je registrovani zastupnik sa odobrenjem Ministarstva, za određeni tip fiskalnog sistema.

Komisija Ministarstva je komisija koju imenuje Ministar, a koja predlaže davanje saglasnosti za stavljanje fiskalnog sistema u slobodan promet i obavlja druge poslove propisane Pravilnikom.

Stornirani evidentirani promet predstavlja podatke o vrijednosti stornirane prodane robe, odnosno stornirane izvršene usluge.

Ostvareni evidentirani promet predstavlja razliku evidentiranog i storniranog prometa,

Ostvareni evidentirani porez predstavlja porez izračunat na osnovu ostvarenog evidentiranog prometa,

Reklamirani promet predstavlja podatke o vrijednosti vraćene robe, odnosno reklamirane usluge,

Stornirani reklamirani promet predstavlja podatke o vrijednosti stornirane vraćene robe, odnosno stornirane reklamirane usluge.

Ostvareni reklamirani promet predstavlja razliku reklamiranog i storniranog reklamiranog prometa.

Ostvareni reklamirani porez predstavlja porez izračunat na osnovu ostvarenog reklamiranog prometa.

Ostvareni promet predstavlja razliku ostvarenog evidentiranog prometa i ostvarenog reklamiranog prometa,

Evidencija je evidencija o ovlaštenim proizvođačima i ovlaštenim zastupnicima.

Evidentiranje prometa predstavlja sve tri operacije: evidentiranja, storniranja i reklamiranja prometa, koje se izvršavaju pomoću fiskalnog uređaja, gotovine koju je u kasu unio blagajnik i zbira gotovine vraćene klijentima i gotovine koju je iz kase iznio blagajnik.

Prodajno mjesto je mjesto na kome obveznik obavlja promet robe, odnosno pruža usluge.

Ovlašteni distributer je lice koje je ovlaštenu proizvođač/zastupnik ovlastio za zaključivanje ugovora sa obveznikom o kupoprodaji fiskalnih proizvoda, kao i za poduzimanje drugih radnji propisanih ovim zakonom.

Servisiranje obuhvata popravku neispravnosti i tehnički pregled fiskalnih proizvoda.

Ovlašteni servis je domaće pravno lice koje je proizvođač ovlastio za zaključivanje ugovora sa obveznikom o servisiranju fiskalnih proizvoda i pružanju tehničke podrške obvezniku za korištenje fiskalnih proizvoda, kao i za poduzimanje drugih radnji propisanih ovim zakonom i Pravilnikom.

Ovlašteni serviser je fizičko lice zaposleno u ovlaštenom servisu ili ima ugovor sa ovlaštenim servisom, a koje je proizvođač ovlastio za servisiranje fiskalnih proizvoda i pružanje tehničke podrške obvezniku za korištenje fiskalnih proizvoda, kao i za poduzimanje drugih radnji propisanih ovim zakonom i Pravilnikom.

Ovlašteno lice PU je inspektor PU kome je PU dala posebno ovlaštenje za kontrolu i poduzimanje drugih radnji propisanih ovim zakonom i Pravilnikom.

Ovlašteno lice nadležnog organa je tržišni i drugi inspektor kome je Ministar dao posebno ovlaštenje za kontrolu i poduzimanje drugih radnji propisanih ovim zakonom i Pravilnikom.

Član 3.
(Skraćenice)

Pojedini izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu skraćeni su na slijedeći način:

- a) **"PU"** predstavlja skraćenicu za Poreznu upravu Federacije Bosne i Hercegovine,
- b) **"IBFU"** predstavlja skraćenicu za identifikacioni broj fiskalnog uređaja,
- c) **"IBFM"** predstavlja skraćenicu za identifikacioni broj fiskalnog modula,
- d) **"JIB"** predstavlja skraćenicu za jedinstveni identifikacioni broj obveznika dodijeljen od strane PU.
- e) **"IBK"** predstavlja skraćenicu za identifikacioni broj klijenta.

Član 4.
(Obaveza evidentiranja prometa preko fiskalnih uređaja)

- (1) Obavezu evidentiranja svakog pojedinačno ostvarenog prometa preko fiskalnih uređaja i to nezavisno od načina plaćanja (gotovina, ček, kartica, virman i slično) ima svako lice koje je upisano u odgovarajući registar za promet dobara, odnosno za pružanje usluga klijentima.
- (2) Bliži način definisanja i izvršenja obaveze kao i sve druge tehničke i operativne aktivnosti vezane za obaveze iz stava 1. ovog člana propisuje Ministar svojim aktom.

Član 5.
(Izuzeca)

- (1) Obaveza iz člana 4. stav 1. ne odnosi se na:
 - a) samostalnog poljoprivrednog proizvođača, u slučaju prodaje vlastitih poljoprivrednih proizvoda na pijačnim tezgama i porodičnom poljoprivrednom gazdinstvu,
 - b) vlasnika samostalne zanatske radnje, u slučaju prodaje vlastitih proizvoda umjetničkog i starog zanatstva i domaće radinosti na pijačnim tezgama i sličnim objektima,
 - c) banke i osiguravajuća društva,
 - d) energetska, komunalna, telekomunikacijska i druga preduzeća koja naknadu za prodatu robu, odnosno pružene usluge naplaćuju ispostavljanjem računa o obračunu potrošnje preko mjernih instrumenata (električna energija, gas, grijanje, voda, telefon i dr.),
 - e) poštanske aktivnosti i prijevoz i isporuku poštanskih pošiljki,
 - f) obavezno socijalno osiguranje,
 - g) djelatnost vjerskih organizacija,
 - h) umjetničko i književno stvaralaštvo i scensku umjetnost,
 - i) rad umjetničkih ustanova,
 - j) djelatnost biblioteka,
 - k) djelatnost arhiva,
 - l) djelatnost muzeja,
 - m) prodaju preko automata,

- n) djelatnost čistača cipela i nosača,
 - o) djelatnosti obrazovanja (predškolsko, osnovno, srednje i visoko).
- (2) Lice na koje se ne odnosi obaveza u smislu stava 1. ovog člana, a istovremeno obavlja i djelatnosti koje nisu izuzete, odnosno oslobođene od obaveze evidentiranja prometa preko fiskalnih uređaja i prijenosa podataka preko terminala do servera PU u smislu stava 1. ovog člana, dužno je svaki pojedinačni promet prilikom obavljanja tih djelatnosti registrovati preko fiskalnih uređaja, kao i prenijeti podatke preko terminala do servera PU.
- (3) Izuzetno od st.1. i 2 ovog zakona, Vlada Federacije Bosne i Hercegovine može svojom Odlukom, a na prijedlog Ministra, polazeći od specifičnosti određene djelatnosti, odrediti i druge djelatnosti koje ne podliježu obavezi evidentiranja prometa putem fiskalnih sistema.

II. OSOBINE FISKALNIH SISTEMA

Član 6. (Fiskalni sistem)

Fiskalni sistem se sastoji od sljedećih dijelova:

- a) fiskalnog uređaja,
- b) terminala,
- c) softverske aplikacije ili
- d) drugih tehnoloških, tehničkih i softverskih dijelova (dodataka) u skladu sa napretkom informacione tehnologije.

Član 7. (Vrste fiskalnih sistema)

Fiskalni sistem može biti realizovan kao:

- a) fiskalna kasa i terminal,
- b) fiskalni štampač, terminal i softverska aplikacija,
- c) fiskalna kasa - štampač, terminal i softverska aplikacija,
- d) na drugi način propisan Pravilnikom.

Član 8. (Vrste plombi dijelova fiskalnog sistema)

(1) Dijelovi fiskalnog sistema imaju sljedeće plombe:

- a) proizvođačku plombu,
- b) servisnu plombu,
- c) programsku plombu,

- d) fiskalnu plombu,
- e) i druge plombe.

(2) Oblik plombi i način plombiranja propisuju se Pravilnikom.

Član 9.

(Tehničke i funkcionalne karakteristike dijelova fiskalnih sistema, vrste servisiranja, vrste resetovanja, oznake dijelova fiskalnih sistema i fiskalnih postupaka)

U skladu sa napretkom informacionih tehnika i tehnologija propisuju se Pravilnikom:

- tehničke i funkcionalne karakteristike dijelova fiskalnih sistema,
- vrste servisiranja i tipove reseta dijelova fiskalnih sistema,
- oznake i određivanje odgovarajućih poreznih stopa,
- oznake sredstava plaćanja,
- IBFU, IBFM kao i druge oznake i druga tehnička i operativna uputstva.

III FISKALNI DOKUMENTI

Član 10.

Fiskalni dokumenti su:

- a) Fiskalni račun,
- b) Reklamirani račun,
- c) Presjek stanja,
- d) Dnevni izvještaj,
- e) Periodični izvještaj,
- f) i drugi dokumenti propisani Pravilnikom.

Član 11.

(Postupci s fiskalnim dokumentima)

Izgled, štampanje, izdavanje, evidentiranje, dostavljanje, čuvanje i druge aktivnosti oko fiskalnih dokumenata propisuje Ministar.

Član 12.

(Ostali slučajevi evidentiranja prometa preko fiskalnih uređaja)

- (1) U svim slučajevima neispravnosti fiskalnih uređaja, oduzimanja fiskalnih uređaja od strane nadležnog organa, krađe, uništenja i oštećenja fiskalnih uređaja, kao i u svim ostalim slučajevima propisanim ovim zakonom i Pravilnikom, obveznik je dužan evidentirati svaki pojedinačno ostvareni promet dobara i usluga klijentima na slijedeći način:
 - a) preko drugog ispravnog fiskalnog uređaja u objektu, odnosno na mjestu na kojem obavlja promet,
 - b) izdavanjem posebno propisanog fiskalnog računa u dva primjerka, ukoliko se u objektu, odnosno na mjestu na kojem obavlja promet, ne nalazi drugi ispravan fiskalni uređaj.
- (2) Obveznik je dužan da sav promet evidentiran na način iz stava 1. tačka b) naknadno evidentira preko ispravnog fiskalnog uređaja.

IV. STAVLJANJE U PROMET FISKALNOG SISTEMA

Član 13.

(Registrowanje i odobrenja)

- (1) Fiskalni sistem ili njegove dijelove može stavljati u promet samo registrovani proizvođač/zastupnik sa odobrenjem za taj tip fiskalnog sistema (u daljem tekstu: ovlašteni proizvođač/zastupnik).
- (2) Ministar, na prijedlog Komisije, izdaje rješenje za registrowanje proizvođača/zastupnika i brisanje iz registra registrovanih proizvođača/zastupnika.
- (3) Ministar, na prijedlog Komisije, izdaje i ukida odobrenje za određeni tip fiskalnog sistema.
- (4) Ministarstvo vodi registar registrovanih proizvođača/zastupnika i izdatih odobrenja iz stava 1. ovog člana.

Član 14.

(Komisija)

- (1) Za utvrđivanje i kontrolu ispunjenosti uslova za izdavanje odobrenja iz člana 13. ovog zakona i pripremu prijedloga za izdavanje i ukidanje odobrenja proizvođaču/zastupniku iz člana 13. ovog zakona Ministar imenuje Komisiju.
- (2) Komisija obavlja i druge poslove propisane ovim zakonom i podzakonskim aktima.
- (3) Stručne, tehničke i druge poslove za potrebe Komisije provodi Ministarstvo
- (4) Ministar za potrebe Komisije u njenom radu može angažovati i druga lica zaposlena u ministarstvima i drugim organima, kao i nezavisne eksperte zavisno od pitanja koja razmatra Komisija i za čije razmatranje i rješavanje

je potrebno stručno znanje i radno iskustvo lica koje nije član Komisije, bilo kao pojedince stručnjake, bilo kao radnu grupu.

Član 15.

(Zahtjev za registrovanje proizvođača/zastupnika)

Proizvođač/zastupnik može podnijeti Komisiji Ministarstva zahtjev za registrovanje, po raspisivanju javnog poziva, koji sadrži:

- a) popunjen formular za prijavu proizvođača/zastupnika,
- b) licitacionu garanciju poslovne banke sa klauzulom "bez prigovora" u visini od 500.000 KM i rokom važenja 12 mjeseci od momenta izdavanja,
- c) Rješenje od nadležnog organa o upisu proizvođača/zastupnika u registar nadležnog organa kao pravnog lica za obavljanje djelatnosti proizvodnje računara i druge opreme za obradu podataka i djelatnosti pružanja savjeta i izrade računarskih programa,
- d) podatke o proizvođaču/zastupniku (naziv i adresa, kadrovska i tehnička opremljenost, reference proizvođača/zastupnika, bilansi stanja i uspjeha zadnjeg obračunskog perioda),
- e) podatke o organizaciji distributivne mreže (nazivi i adrese ovlaštenih distributera i kadrovska i tehnička opremljenost),
- f) podatke o organizaciji servisne mreže (nazivi i adrese ovlaštenih servisa, kadrovska i tehnička opremljenost),
- g) podatke o finansijskim i drugim pogodnostima za prodaju fiskalnih sistema obvezniku,
- h) drugu dokumentaciju propisanu Pravilnikom.

Član 16.

(Postupak za registrovanje proizvođača/zastupnika)

- (1) Komisija dostavlja Ministru prijedlog rješenja za registrovanje proizvođača/zastupnika na osnovu pozitivne ocjene dostavljene dokumentacije iz člana 15. ovog zakona.
- (2) Na rješenje Ministra može se pokrenuti upravni spor kod nadležnog suda.
- (3) Troškove registrovanja proizvođača/zastupnika iz člana 15. ovog zakona snosi proizvođač/zastupnik.
- (4) Rješenje o evidentiranju proizvođača/zastupnika objavljuje se u "Službenim novinama Federacije BiH".

Član 17.

(Uvjerenje o ispunjenosti tehničkih i funkcionalnih karakteristika)

- (1) Prije početka puštanja u promet fiskalnog sistema ovlašteni proizvođač/zastupnik je dužan da za dijelove fiskalnog sistema pribavi uvjerenja o ispunjenosti tehničkih i funkcionalnih karakteristika.
- (2) Uvjerenje iz stava 1. izdaje Ministar na prijedlog Komisije.

- (3) Ministarstvo objavljuje u "Službenim novinama Federacije BiH" spisak izdatih uvjerenja iz stava 1. ovog člana.
- (4) U slučaju izmjene tehničkih i funkcionalnih karakteristika dijelova fiskalnog sistema za koje je data saglasnost, ovlašteni proizvođač/zastupnik je dužan da pribavi dopunsko ili novo uvjerenje izdato od Ministra.

Član 18.

(Zahtjevi za izdavanje uvjerenja o ispunjenosti tehničkih i funkcionalnih karakteristika dijelova fiskalnog sistema)

- (1) Registrovani proizvođač/zastupnik podnosi Komisiji zahtjev za izdavanje uvjerenja o ispunjenosti tehničkih i funkcionalnih karakteristika za određene dijelove fiskalnog sistema koji sadrži:
 - a) popunjen formular za ispitivanje uzorka dijela fiskalnog sistema,
 - b) komercijalnu brošuru tog dijela fiskalnog sistema, sa naznačenim tipom i slikom tog dijela fiskalnog sistema i podacima o proizvođaču/zastupniku,
 - c) korisničko i servisno uputstvo tog dijela fiskalnog sistema koje obuhvata: osnovne tehničke podatke, instrukcije o načinu korištenja, programiranja i održavanja, opis konstrukcije,
 - d) montažni crtež, detaljne električne šeme, popis elektronskih elemenata, komunikacioni protokol, opis i izgled načina plombiranja servisnom plombom, algoritam rada dijela fiskalnog sistema,
 - e) pisanu izjavu registrovanog proizvođača/zastupnika da taj dio fiskalnog sistema nema skrivene funkcije koje nisu navedene u dokumentaciji iz tačke c) ovog člana,
 - f) uzorak dijela fiskalnog sistema namijenjen za ispitivanje, sva ostala potrebna sredstva za ispitivanje zahtijevana formularom iz tačke a) ovog člana.

Član 19.

(Postupci za izdavanje uvjerenja o ispunjenosti tehničkih i funkcionalnih karakteristika dijelova fiskalnog sistema)

- (1) Ministar putem Komisije organizuje ispitivanje ispunjenosti tehničkih i funkcionalnih karakteristika dijelova fiskalnog sistema.
- (2) Ministar izdaje registrovanom proizvođaču/zastupniku uvjerenje na osnovu pozitivnog rezultata ispitivanja ispunjenosti tehničkih i funkcionalnih karakteristika uzorka djela fiskalnog sistema propisanih članom 17. ovog zakona. U suprotnom, Komisija odbija zahtjev zbog negativnog rezultata ispitivanja ispunjenosti tehničkih i funkcionalnih karakteristika uzorka dijelova fiskalnog sistema.
- (3) Troškove ispitivanja iz stava 1. ovog člana i izdavanja uvjerenja ili rješenja iz stava 2. ovog člana snosi registrovani proizvođač/zastupnik.
- (4) U slučaju izmjene tehničkih i funkcionalnih karakteristika nekog djela fiskalnog sistema za koji je izdato uvjerenje, registrovani

proizvođač/zastupnik dužan je da prije stavljanja u promet istog pribavi dopunsko ili novo uvjerenje o ispunjenosti tehničkih i funkcionalnih karakteristika tog djela fiskalnog sistema izdato od Ministra.

- (5) U slučaju da je Ministar izdao samo jedno uvjerenje iz člana 17. ovog zakona za pojedini dio fiskalnog sistema, prodajnu cijenu tog dijela, odnosno fiskalnog sistema sa tim dijelom odobrava Ministarstvo.

Član 20.

(Identifikacioni broj fiskalnog uređaja)

- (1) Ovlašteni proizvođač/zastupnik je dužan da prije početka stavljanja u promet tipa fiskalnog sistema za koji je dobio uvjerenje iz člana 17. ovog zakona, PU podnese zahtjev za dodjelu serije IBFU.
- (2) Proizvođač je dužan da na vidljiv način i trajno obilježi IBFU na svakom proizvedenom fiskalnom uređaju i upiše odgovarajući IBFM u fiskalnu memoriju tog fiskalnog uređaja.
- (3) Jedan dodijeljeni IBFU proizvođač može trajno obilježiti samo na jednom fiskalnom uređaju i upisati odgovarajući IBFM u fiskalnu memoriju samo tog fiskalnog uređaja.

Član 21.

(Proizvođačka plomba i servisna plomba)

- (1) Proizvođač je dužan da na svaki fiskalni uređaj i terminal stavi proizvođačku plombu u toku proizvodnje koja se ne skida do početka fiskalizacije.
- (2) Ovlašteni proizvođač/zastupnik dužan je da uz zahtjev za dodjelu IBFU, dostavi PU izgled proizvođačke plombe i servisnih plombi ovlaštenih servisa kojima je do podnošenja zahtjeva dato ovlaštenje za servisiranje fiskalnih proizvoda.
- (3) Ovlašteni proizvođač/zastupnik je dužan da u slučaju dodjele novog ovlaštenja ovlaštenom servisu od strane proizvođača, izgled servisne plombe tog servisa dostavi PU u roku od sedam dana nakon izdavanja ovlaštenja ovlaštenom servisu.

Član 22.

(Ugovor između ovlaštenog proizvođača/zastupnika i Ministarstva)

- (1) Ovlašteni proizvođač/zastupnik je dužan da prije stavljanja fiskalnog sistema u promet zaključi ugovor o međusobnim pravima i obavezama sa Ministarstvom, kojim se garantuje ispunjenje uslova iz ovog zakona.
- (2) Ministarstvo vodi evidenciju o zaključenim ugovorima u evidenciji registrovanih proizvođača i odobrenja za fiskalne sisteme iz člana 13. ovog zakona, i stara se o izvršenju ugovornih obaveza.

Član 23.
(Sredstva osiguranja)

Ispunjenje uslova iz ovog zakona proizvođač/zastupnik osigurava:

1. Činidbenom garancijom poslovne banke sa klauzulom "bez prigovora" u visini od 1.000.000 KM i rokom važenja 12 mjeseci od momenta izdavanja, koja se predaje Komisiji prilikom sklapanja ugovora iz člana 22. ovog zakona,
2. Licitacijskom garancijom iz člana 15. tačka b) ovog zakona koja se vraća ovlaštenom proizvođaču prilikom sklapanja ugovora iz člana 22. ovog zakona, nakon što ovlašteni proizvođač licitacijsku garanciju zamjeni činidbenom garancijom, odnosno ukoliko ovlašteni proizvođač/zastupnik odustane od ugovora iz člana 22. ovog zakona.

Član 24.
(Uslovi za aktiviranje sredstava osiguranja)

- (1) Sredstva osiguranja iz člana 15. tačka b), ovog zakona, mogu se aktivirati kada ovlašteni proizvođač/zastupnik po potpisivanju ugovora iz člana 22. ovog zakona ne osigura garanciju iz člana 23. stav 1.
- (2) Sredstva osiguranja iz člana 23. stav 1. mogu se aktivirati u svim slučajevima kada ovlašteni proizvođač/zastupnik ne postupa u skladu sa ovim zakonom, a naročito kada:
 - a) ne osigura servisnu službu koja raspolaže odgovarajućim rezervnim dijelovima i ako nije kadrovski i tehnički opremljena za servisiranje prodanog fiskalnog sistema u skladu sa podacima iz člana 15. tačka f) ovog zakona,
 - b) smanji obim servisne mreže iz člana 15. tačka f) ovog zakona, odnosno u slučaju prestanka rada ili ukidanja ovlaštenja servisu od strane proizvođača ne osigura ili ne ovlasti drugi servis definisano članom 49. stav 4.,
 - c) stavlja u promet fiskalni sistem bez uvjerenja iz člana 19. ovog zakona,
 - d) nedostatke na fiskalnim sistemima uočene prilikom kontrole iz člana 50. ovog zakona, ne otkloni ili ne izvrši zamjenu neispravnih dijelova fiskalnih sistema novim ispravnim dijelovima.

Član 25.
(Postupak aktiviranja sredstava osiguranja)

- (1) Komisija priprema i dostavlja Ministru prijedlog za aktiviranje sredstava na osnovu pozitivne ocjene ispunjenosti uslova iz člana 22, ovog zakona.
- (2) Ministar aktivira sredstva osiguranja iz člana 15. tačka b) i člana 23. stav 1. ovog zakona na prijedlog Ministarstva.

- (3) Ovlašteni proizvođač/zastupnik dužan je osigurati novo sredstvo osiguranja iz člana 15. tačka b) i člana 23. stav 1. ovog zakona, u istom iznosu i pod istim uslovima, u roku od 14 dana od dana nakon aktiviranja sredstava osiguranja, da bi zadržao status ovlaštenog proizvođača/zastupnika.

Član 26.
(Namjena sredstava osiguranja)

Sredstva osiguranja iz člana 15. tačka b) i člana 23. stav 1. koriste za:

- a) obeštećenje budžeta Federacije Bosne i Hercegovine u slučaju iz člana 24. stav 2. tač. a), b) i c) ovog zakona,
- b) obeštećenje obveznika u slučaju iz člana 24. stav 2. tačka d).

V. FISKALIZACIJA FISKALNIH SISTEMA

Član 27.
(Početak obavljanja djelatnosti)

- (1) Obveznik može početi obavljanje djelatnosti prometa robe, odnosno pružanja usluga nakon fiskalizacije svog fiskalnog sistema.
- (2) Obveznik je, za fiskalizaciju, dužan da nabavi ispravan fiskalni uređaj sa neoštećenom proizvođačkom ili servisnom plombom, te da sa ovlaštenim servisom zaključi ugovor o servisiranju i tehničkoj podršci za korištenje svog fiskalnog sistema.

Član 28.
(Definisanje naziva i adrese prodajnog mjesta)

Obveznik je dužan da u zahtjevu za fiskalizaciju definiše naziv i adresu prodajnog mjesta, tako da oni odgovaraju:

- a) nazivu i adresi prodajnog mjesta na kome obveznik registruje promet preko fiskalnog uređaja ili
- b) nazivu i adresi mjesta na kome je obveznik registrovao svoju djelatnost, isključivo ako obveznik obavlja promet na uobičajenim pokretnim tezgama, preko lica koje dolazi na vrata kupcu ili preko putujućih prodavaoca.

Član 29.
(Fiskalizacija fiskalnog sistema)

- (1) Fiskalizacija se obavlja u ovlaštenom servisu od ovlaštenog lica PU i ovlaštenog servisera.
- (2) Tehnika i postupak fiskalizacije, postupak inicijalne fiskalizacije, obaveze i postupke proizvođača, zastupnika i servisa, uloge ovlaštenog lica PU i servisera, preuzimanje fiskalizovanog uređaja od strane obveznika, instaliranje fiskalnog sistema kao i druge tehničke i tehnološke postupke u vezi fiskalizacije propisuju se Pravilnikom.

Član 30.
(Preuzimanje podataka iz fiskalne memorije)

- (1) Obveznik je dužan da fiskalni uređaj prije preuzimanja podataka iz fiskalne memorije neposredno preda u ovlaštenu servis, sa kojim je zaključio ugovor iz člana 27. ovog zakona.
- (2) Preuzimanje podataka iz fiskalne memorije se vrši u ovlaštenom servisu od strane ovlaštenog lica PU i ovlaštenog servisera.
- (3) Ovlaštenu serviser u prisutnosti ovlaštenog lica PU je dužan skinuti fiskalni modul i preuzeti sve podatke iz fiskalne memorije fiskalnog uređaja, o čemu se sastavlja zapisnik.
- (4) Obveznik ima pravo prisustvovati preuzimanju podataka iz fiskalne memorije.
- (5) Ovlaštenu servis dužan je fiskalni modul čuvati u slučaju potrebe za vještačenjem od strane PU.
- (6) PU obrazuje komisiju za uništavanje fiskalnog modula od predstavnika PU i predstavnika ovlaštenog servisa te sačinjava zapisnik o izvršenom uništavanju fiskalnog modula.

Član 31.
(Naknadni postupci i prestanak obavljanja djelatnosti)

Tehnička i operativna pitanja u slučaju prestanka obavljanja djelatnosti kao i kod svih drugih slučajeva koji se pojave nakon uvođenja fiskalnih sistema, a posebno:

1. postupak zamjene fiskalnog modula,
2. postupak naknadne fiskalizacije uslijed servisiranja,
3. promjena naziva i adrese prodajnog mjesta,
4. krađa, oštećenja i uništenja fiskalnog uređaja ili dijela fiskalnog sistema uslijed više sile,
5. prestanak obavljanja djelatnosti,
6. kao i sve druge naknadne postupke propisuje Pravilnik.

VI. EVIDENTIRANJE, STORNIRANJE I REKLAMIRANJE PROMETA

Član 32.

(Popunjavanje baze artikala fiskalnog uređaja)

- (1) Obveznik je dužan da u bazu artikala unese jednoznačno i nedvosmisleno identificiran cjelokupan asortiman artikala s kojima je zaduženo prodajno mjesto.
- (2) Obveznik je dužan da u bazi artikala odredi odgovarajuće porezne stope.

Član 33.

(Štampani fiskalni račun)

- (1) U slučaju postojanja bar jednog ispravnog fiskalnog uređaja na prodajnom mjestu, obveznik je dužan klijentu izdati fiskalni račun odštampan na fiskalnom uređaju preko kojeg je evidentiran promet, bez obzira da li to klijent zahtijeva.
- (2) Obveznik je dužan da fiskalni račun izda sa svim obaveznim podacima, koje propisuje Ministar Pravilnikom.

Član 34.

(Storniranje evidentiranog prometa)

- (1) Greške pri evidentiranju prometa preko fiskalnog uređaja mogu se ispraviti storniranjem evidentiranog prometa na odštampanom fiskalnom računu prije zadavanja komande fiskalnom uređaju za štampanje fiskalnog računa.
- (2) Greškom u evidentiranju prometa, u smislu ovog zakona, ne smatra se storniranje cjelokupnog evidentiranog prometa na odštampanom fiskalnom računu prije zadavanja komande fiskalnom uređaju za naplatu nultog iznosa klijentu, čija je posljedica štampanje fiskalnog računa bez prometa.

Član 35.

(Pisani fiskalni račun)

- (1) U slučaju nepostojanja bar jednog ispravnog fiskalnog uređaja na prodajnom mjestu, obveznik je dužan klijentu izdati fiskalni račun pisan rukom u dva primjerka, bez obzira da li to klijent zahtijeva.
- (2) Obveznik je dužan svaki pojedinačno ostvareni evidentirani promet iz pisanih fiskalnih računa naknadno registrovati i odštampati odgovarajuće fiskalne račune na fiskalnom uređaju u najkraćem mogućem vremenu.

Član 36.
(Čuvanje klijentovog primjerka fiskalnog računa)

Klijent je dužan da odštampani ili pisani fiskalni račun uzme i čuva u krugu od 20 metara po napuštanju prodajnog mjesta i pokaže ga, na usmeni zahtjev, ovlaštenom licu inspekcije koje obavlja poslove kontrole.

Član 37.
(Odštampani reklamirani račun)

- (1) Greške u evidentiranju prometa preko fiskalnog uređaja koje nisu otklonjene prije zadavanja komande fiskalnom uređaju za naplatu iznosa klijentu mogu se ispraviti izdavanjem reklamiranog računa samo ako se kupljena roba reklamira i vraća ili se na drugi način vrši reklamacija robe poslije izdavanja fiskalnog računa.
- (2) Obveznik je dužan da klijentu izda reklamirani račun odštampan na fiskalnom uređaju preko kojeg je reklamiran promet, bez obzira da li to klijent zahtijeva, u slučaju postojanja bar jednog ispravnog fiskalnog uređaja na prodajnom mjestu.
- (3) Obveznik je dužan da reklamirani račun izda sa svim obaveznim podacima, koje propisuje Ministar Pravilnikom.

Član 38.
(Storniranje reklamiranog prometa)

- (1) Greške pri reklamiranju prometa preko fiskalnog uređaja mogu se ispraviti storniranjem reklamiranog prometa na odštampanom reklamiranom računu prije zadavanja komande fiskalnom uređaju za štampanje reklamiranog računa.
- (2) Greškom u reklamiranju prometa, u smislu ovog zakona, ne smatra se storniranje cjelokupnog reklamiranog prometa na odštampanom reklamiranom računu prije zadavanja komande fiskalnom uređaju za isplatu nultog iznosa klijentu, čija je posljedica štampanje reklamiranog računa bez prometa.

Član 39.
(Pisani reklamirani račun)

- (1) U slučaju nepostojanja bar jednog ispravnog fiskalnog uređaja na prodajnom mjestu, obveznik je dužan klijentu izdati reklamirani račun pisan rukom u dva primjerka, bez obzira da li to klijent zahtijeva.
- (2) Obveznik je dužan svaki pojedinačno ostvareni reklamirani promet iz pisanih reklamiranih računa naknadno registrovati i odštampati odgovarajuće reklamirane račune na fiskalnom uređaju u najkraćem mogućem vremenu.

Član 40.
(Čuvanje klijentovog primjerka reklamiranog računa)

Klijent je dužan da odštampani ili pisani reklamirani račun uzme i čuva u krugu od 20 metara po napuštanju prodajnog mjesta i pokaže ga, na usmeni zahtjev, ovlaštenom licu inspekcije koje obavlja poslove kontrole.

Član 41.
(Isticanje obavještenja)

Obveznik je dužan da na vidnom mjestu na prodajnom mjestu istakne obavještenje o:

- a) obavezi izdavanja odštampanog i pisanog fiskalnog i reklamiranog računa od strane obveznika,
- b) obavezi uzimanja odštampanog i pisanog fiskalnog i reklamiranog računa od strane klijenta,
- c) pravu klijenta da kupljenu robu, odnosno izvršene usluge ne plati obvezniku ako mu obveznik ne izda odštampani ili pisani fiskalni račun i pravu klijenta da reklamiranu robu uzme natrag poslije isplate klijentu ako mu obveznik ne izda odštampani ili pisani reklamirani račun.

Član 42.
(Plaćanje na osnovu fakture)

- (1) Ako klijent plaćanje obavlja na osnovu fakture, obveznik je dužan da u fakturu unese redni broj fiskalnog računa na osnovu kojeg je registrovan promet u fiskalnom uređaju.
- (2) Ostvaren evidentiran promet i ostvaren reklamiran promet preko fiskalnog uređaja za koji se plaćanje obavlja na osnovu fakture, obveznik je dužan da iskazuje u knjizi dnevnih izvještaja.

Član 43.
(Štampanje i čuvanje fiskalnih dokumenata)

- (1) Štampanje fiskalnih dokumenata vrši se na papiru čiji kvalitet osigurava čitanje podataka iz fiskalnih dokumenata u roku koji je definisan drugim zakonskim propisima koji regulišu rok i način čuvanja ovakve vrste dokumentacije.
- (2) Ovlašteni proizvođač/zastupnik dužan je da u korisničkom uputstvu fiskalnog uređaja odredi minimalni kvalitet papira iz stava 1. ovog člana.
- (3) Obveznik je dužan da za štampanje fiskalnih dokumenata koristi papir čiji je kvalitet bolji ili jednak kvaliteti papira iz stava 2. ovog člana.

- (4) Fiskalni dokumenti, knjiga dnevnih izvještaja i servisne knjižice predstavljaju vjerodostojnu dokumentaciju od značaja za utvrđivanje poreza.

Član 44.
(Knjiga dnevnih izvještaja)

- (1) Obveznik je dužan da vodi po jednu knjigu dnevnih izvještaja za svaki fiskalni uređaj u svakoj kalendarskoj godini.
- (2) Obveznik je dužan formirati i odštampati dnevni izvještaj na kraju rada, minimalno jednom dnevno, ukoliko je tog dana ostvario promet.
- (3) Obveznik je dužan da svaki štampani isječak dnevnog izvještaja registruje i odloži u knjigu dnevnih izvještaja hronološkim redom.
- (4) Obveznik je dužan formirati i odštampati periodični izvještaj na kraju rada, posljednjeg dana svakog poreznog perioda.
- (5) Obveznik je dužan svaki odštampani isječak periodičnog izvještaja registrovati i odložiti u knjigu dnevnih izvještaja hronološkim redom.

Član 45.
(Prijenos podataka pomoću terminala)

- (1) Ovlašteni proizvođač/zastupnik je dužan zaključiti ugovore s telekomunikacijskim operaterima ili drugim subjektima koji osiguravaju GPRS mrežu, ili drugi oblik komunikacije na mjestima obveznika, te da obvezniku osigura pretplatničku karticu ili drugi prikladni medij, za koju je obveznik dužan sklopiti ugovor sa telekomunikacijskim operaterom ili drugim subjektom o korištenju GPRS usluge ili druge slične usluge za prijenos podataka između terminala i servera PU.
- (2) Obveznik je dužan osigurati očitavanje podataka iz fiskalnog uređaja pomoću terminala i prijenos očitanih podataka iz fiskalne memorije ka serveru PU, saglasno uputstvu ovlaštenog proizvođača/zastupnika, a na osnovu komandi koje zadaje server PU.

VII. SERVISIRANJE FISKALNOG SISTEMA

Član 46.
(Servisiranje fiskalnog sistema)

- (1) Servisiranjem fiskalnog sistema, u smislu ovog zakona, smatraju se tehnički pregled, odnosno radnje na hardveru ili softveru fiskalnog proizvoda u cilju osiguranja tehničke ispravnosti ili funkcionalnosti fiskalnog proizvoda.
- (2) Tehničkom podrškom, u smislu ovog zakona, smatraju se radnje koje obavlja ovlašteni servis radi obučavanja obveznika za korištenje fiskalnog proizvoda u skladu s ovim zakonom i ostalim važećim propisima.

- (3) Proizvođač daje i ukida ovlaštenje servisu za zaključivanje ugovora s obveznikom o servisiranju fiskalnog sistema i pružanju tehničke podrške obvezniku za korištenje fiskalnog proizvoda.
- (4) Servisiranje fiskalnog proizvoda vrši se na zahtjev obveznika.
- (5) Servisiranje fiskalnog proizvoda vrši samo ovlašteni serviser.
- (6) Ovlašteni serviser dužan je da servisira fiskalni proizvod ili na prodajnom mjestu ili u ovlaštenom servisu.
- (7) Ovlašteni servis dužan je nakon svake servisne intervencije sve podatke o servisnoj intervenciji evidentirati u pisanoj i elektronskoj servisnoj knjižici, te ažurirane servisne knjižice u elektronskoj formi na zahtjev PU, proizvođača i ovlaštenog proizvođača/zastupnika redovno dostavljati PU, proizvođaču i ovlaštenom proizvođaču/zastupniku.
- (8) Neispravnost bilo kog fiskalnog proizvoda, u smislu ovog zakona, rezultira neispravnošću fiskalnog sistema u kome se taj fiskalni proizvod nalazi.
- (9) Obveznik ne smije poduzimati nikakve radnje na neispravnom fiskalnom proizvodu i dužan je da odmah, a najkasnije u roku od 24 sata, obavijesti ovlašteni servis.
- (10) Obveznik je dužan da minimalno jednom godišnje obavi tehnički pregled na fiskalizovanim fiskalnim sistemima.
- (11) Ovlašteni servis dužan je da pisano obavijesti PU o svim slučajevima neosnovanog prijavljivanja neispravnosti fiskalnog proizvoda.
- (12) Ovlašteni servis je dužan da servisiranje fiskalnog proizvoda izvrši u roku od dva dana od dana dostavljanja zahtjeva za servisiranje, ukoliko su prema ovlaštenom servisu izmirene sve obaveze od strane obveznika.

Član 47.

(Dosje, servisna knjižica i servisiranje fiskalnih uređaja i terminala)

- (1) Oblik, rokovi i način čuvanja dosjea i servisnih knjižica (pisanih i elektronskih), postupak, rok i lica pri servisiranju kao i druga pitanja vezana za servisiranje fiskalnog sistema, propisuje Ministar Pravilnikom.
- (2) Ovlašteni serviser je dužan da prilikom tehničkog pregleda izvrši i čišćenje štampača fiskalnog uređaja.
- (3) Obveznik snosi troškove tehničkog pregleda, čija se visina utvrđuje ugovorom o servisiranju i tehničkoj podršci.

Član 48.

(Resetovanje fiskalnog uređaja)

- (1) Podaci u operativnoj memoriji fiskalnog uređaja mogu se resetovati samo na način opisan Pravilnikom.
- (2) Reset deblokade softvera bez brisanja sadržaja operativne memorije, podataka o ostvarenom evidentiranom prometu i ostvarenom reklamiranom prometu, ili baze artikala, ne smatra se neispravnošću fiskalnog uređaja.
- (3) Reset iz stava 2. ovog člana može obavljati i obveznik.

- (4) Reseti kojima se briše cjelokupni sadržaj operativne memorije, brisanje podataka o ostvarenom evidentiranom i ostvarenom reklamiranom prometu i brisanje baze artikala u operativnoj memoriji, predstavljaju neispravnost fiskalnog uređaja.
- (5) Resete iz stava 4. ovog člana obavlja isključivo ovlašteni serviser.
- (6) U slučaju vršenja neovlaštenih reseta, PU u postupku kontrole osigurava dokaz o neovlaštenom resetu putem vještačenja.
- (7) Troškove vještačenja u slučaju iz stava 6. ovog člana snosi obveznik.

Član 49.

(Evidencija o ovlaštenim servisima i ovlaštenim serviserima)

- (1) Proizvođač je dužan da vodi evidenciju o ovlaštenim servisima i ovlaštenim serviserima.
- (2) Ovlašteni servis je dužan da vodi evidenciju o ovlaštenim serviserima.
- (3) Proizvođač ili ovlašteni zastupnik je dužan da u roku od sedam dana nakon izdavanja ovlaštenja ovlaštenom servisu odnosno ovlaštenom serviseru, od strane proizvođača, dostavi PU podatke iz evidencije iz st. 1. i 2. ovog člana.
- (4) U slučaju prestanka rada ili ukidanja ovlaštenja servisu od strane proizvođača, proizvođač je dužan osigurati ili ovlastiti drugi servis za sve obveznike koji su imali ugovor o servisiranju i pružanju tehničke podrške sa servisom koji je prestao sa radom ili mu je ukinuto ovlaštenje.
- (5) Proizvođač ili ovlašteni zastupnik je dužan pisano obavijestiti PU i obveznika o gubitku ili ukidanju ovlaštenja servisu, kao i davanju ovlaštenja novom servisu, u roku od sedam dana od dana davanja ovlaštenja novom servisu.

VIII. SISTEM KONTROLE U PROVOĐENJU OVOG ZAKONA

Član 50.

(Kontrola fiskalnih proizvoda, kontrola evidentiranja prometa preko fiskalnih sistema, kontrola fiskalnih sistema prilikom servisiranja i kontrola ovlaštenih servisa i ovlaštenih serviseri)

- (1) U primjeni ovog Zakona obavljaju se stalne kontrole kako slijedi:
 - kontrola fiskalnih sistema,
 - kontrola evidentiranja prometa putem fiskalnih proizvoda,
 - kontrola ovlaštenih servisa i ovlaštenih serviseri.
- (2) Kontrolu iz prethodnog stava vrši Ministarstvo.
- (3) Pravilnikom se propisuje tehnika i oblik kontrole, koja u sebi sadrži posebno:
 - kontrolu tehničkih i funkcionalnih osobina fiskalnih proizvoda,
 - kontrolu evidentiranja prometa preko fiskalnih sistema,
 - kontrolu fiskalnih sistema prilikom servisiranja,

- kontrolu rada ovlaštenih servisa i ovlaštenih servisera,
- internu kontrolu rada ovlaštenih servisa i ovlaštenih servisera.

IX. OVLAŠTENJA ZA DONOŠENJE PODZAKONSKIH AKATA

Član 51. (Pravilnik)

- (1) Bliže uslove za provođenje odredbi člana 1. ovog zakona propisuje Ministar Pravilnikom.
- (2) Ministar, pored propisivanja pojedinih postupaka lica i tehnika određenih ovim zakonom, pored Pravilnika, donijet će i druge podzakonske akte (pravila, uputstva, i sl.) kojima će bliže urediti materiju, a posebno:
 - a) vrste fiskalnih uređaja i fiskalnih proizvoda, odnosno dijelova fiskalnog sistema,
 - b) tehničke i funkcionalne osobine fiskalnih uređaja i fiskalnih proizvoda,
 - c) način realizacije fiskalnih sistema,
 - d) tehničke i funkcionalne osobine terminala,
 - e) funkcionalne osobine softverske aplikacije,
 - f) sadržaj knjige evidencije registrovanih proizvođača/zastupnika i odobrenja za fiskalne proizvode i fiskalne sisteme,
 - g) oblik i vrste plombi,
 - h) sadržaj formulara za evidentiranje proizvođača/zastupnika,
 - i) sadržaj javnog poziva,
 - j) sadržaj formulara i način ispitivanja uzorka tipa fiskalnih uređaja i ostalih dijelova fiskalnog sistema,
 - k) sadržaj formulara i način ispitivanja uzorka tipa terminala,
 - l) sadržaj formulara i način ispitivanja uzorka tipa softverske aplikacije,
 - m) sadržaj ugovora između Ministarstva i registrovanog proizvođača/zastupnika,.
- (3) Ministar, uz pribavljeno mišljenje Komisije, bliže će urediti svojim aktom slijedeća pitanja:
 - a) izgled fiskalnih dokumenata, značenje pojedinih podataka sadržanih u fiskalnim dokumentima i konture, oblik i sadržaj fiskalnog loga,
 - b) sadržaj evidencije rješenja o fiskalizaciji,
 - c) sadržaj zahtjeva za inicijalnu fiskalizaciju,
 - d) sadržaj zapisnika o uništavanju fiskalnog modula,
 - e) sadržaj zahtjeva za zamjenu fiskalnog modula,
 - f) sadržaj zahtjeva za naknadnu fiskalizaciju uslijed servisiranja,
 - g) sadržaj zahtjeva za promjenu prodajnog mjesta,
 - h) sadržaj zahtjeva za brisanjem obveznika iz registra fiskalizovanih fiskalnih sistema zbog prestanka obavljanja djelatnosti obveznika,
 - i) sadržaj pisanog fiskalnog računa i način njegovog izdavanja,
 - j) sadržaj pisanog reklamiranog računa i način njegovog izdavanja,
 - k) izgled i sadržaj obavještenja,

- l) sadržaj i vođenje knjige dnevnih izvještaja,
 - m) izgled, sadržaj i način vođenja dosjea i servisne knjižice fiskalnih uređaja,
 - n) sadržaj evidencije o ovlaštenim servisima i serviserima,
 - o) način označavanja, izgled i sadržaj oznake PU,
 - p) druga pitanja u funkciji efikasnosti provođenja ovog zakona i Pravilnika, posebno sa aspekta unapređenja i razvoja informacijskih tehnologija.
- (4) Ministar će u skladu sa članom 62. ovog zakona donijeti podzakonske akte iz st. 1., 2. i 3. ovog člana.

X KAZNENE ODREDBE

Član 52. (Prekršaji obveznika)

- (1) Novčanom kaznom u iznosu od 2.500 KM do 20.000 KM kaznit će se za prekršaj pravno lice - obveznik, ako:
- a) ne evidentira svaki pojedinačni promet preko fiskalnog uređaja i prijenos podataka preko terminala do servera PU, a u slučaju da koristi nadređeni računar, zadavanje komandi naredbi fiskalnom uređaju ne obavlja pomoću softverske aplikacije,
 - b) otpočne obavljanje djelatnosti prometa robe, odnosno pružanja usluga, prije nabavke fiskalnog sistema i fiskalizacije fiskalnog uređaja, njegovog povezivanja s terminalom i instaliranja na prodajnom mjestu; ili prije fiskalizacije fiskalnog uređaja, njegovog povezivanja s terminalom i nadređenim računarom sa softverskom aplikacijom i instaliranja na prodajnom mjestu; ako nabavi fiskalni sistem bez odobrenja iz ovog zakona; i ako ne zaključi ugovor sa ovlaštenim servisom o servisiranju i tehničkoj podršci za korištenje nabavljenog fiskalnog sistema,
 - c) u zahtjevu za fiskalizaciju fiskalnog uređaja definiše naziv i adresu prodajnog mjesta, tako da oni ne odgovaraju nazivu i adresi prodajnog mjesta na kome obveznik registruje promet preko fiskalnog sistema ili nazivu i adresi mjesta na kome je obveznik registrovao svoju djelatnost, isključivo ako obveznik obavlja promet na uobičajenim pokretnim tezgama, preko lica koja dolaze na vrata kupcu ili preko putujućih prodavaoca,
 - d) u bazu artikala ne unese jednoznačno i nedvosmisleno identifikovan cjelokupan asortiman artikala sa kojima je zaduženo prodajno mjesto; i ako u bazi artikala ne odredi odgovarajuće porezne stope u skladu s odredbama ovog zakona i Pravilnika,
 - e) klijentu ne izda fiskalni račun odštampan na fiskalnom uređaju preko kojeg je evidentiran promet, bez obzira da li to klijent zahtijeva, u slučaju postojanja bar jednog ispravnog fiskalnog uređaja na prodajnom mjestu; i ako fiskalni račun ne izda sa svim obaveznim podacima iz ovog zakona i Pravilnika,

- f) klijentu ne izda fiskalni račun pisan rukom u dva primjerka, bez obzira da li to klijent zahtijeva, u svim slučajevima nepostojanja bar jednog ispravnog fiskalnog uređaja na prodajnom mjestu,
- g) ako svaki pojedinačni ostvareni evidentirani promet iz pisanih fiskalnih računa, naknadno ne registruje i ne odštampa odgovarajuće fiskalne račune na fiskalnom uređaju u najkraćem mogućem vremenu,
- h) klijentu izda reklamirani račun iako se kupljena roba ne reklamira ili ne vraća ili se na drugi način ne vrši reklamacija robe prije izdavanja fiskalnog računa; ako klijentu ne izda reklamirani račun odštampan na fiskalnom uređaju preko kojeg je reklamiran promet, bez obzira da li to klijent zahtijeva, u slučaju postojanja bar jednog ispravnog fiskalnog uređaja na prodajnom mjestu; i ako reklamirani račun ne izda sa svim obaveznim podacima iz ovog zakona i Pravilnika,
- i) klijentu ne izda reklamirani račun pisan rukom u dva primjerka, bez obzira da li to klijent zahtijeva, u svim slučajevima nepostojanja bar jednog ispravnog fiskalnog uređaja na prodajnom mjestu; i ako svaki pojedinačni ostvareni reklamirani promet iz pisanih reklamiranih računa, naknadno ne registruje i ne odštampa odgovarajuće odštampane reklamirane račune na fiskalnom uređaju u najkraćem mogućem vremenu,
- j) na vidnom mjestu na prodajnom mjestu ne istakne obavještenje o obavezi izdavanja odštampanog i pisanog fiskalnog i reklamiranog računa od strane obveznika, o obavezi uzimanja fiskalnog i reklamiranog računa i pisanog fiskalnog i reklamiranog računa od strane klijenta, o pravu klijenta da kupljenu robu, odnosno izvršene usluge ne plati obvezniku ako mu obveznik ne izda odštampani ili pisani fiskalni račun i o pravu klijenta da reklamiranu robu uzme natrag, ako mu obveznik ne izda reklamirani račun ili pisani reklamirani račun,
- k) klijentu koji plaćanje vrši na osnovu fakture, u fakturu ne unese redni broj fiskalnog računa na osnovu kojeg je registrovan promet u fiskalnom uređaju; i ako ostvaren evidentiran promet i ostvaren reklamiran promet preko fiskalnog uređaja za koji se plaćanje vrši na osnovu fakture, ne iskazuje u knjizi dnevnih izvještaja,
- l) ako u fiskalnim uređajima, za štampanje fiskalnih dokumenata, koristi papir čiji je kvalitet lošiji od minimalnog kvaliteta papira koji definiše ovlašteni proizvođač/zastupnik; ne vodi po jednu knjigu dnevnih izvještaja za svaki fiskalni uređaj u svakoj kalendarskoj godini; ako ne formira i ne odštampa dnevni izvještaj na kraju rada jednom dnevno, ukoliko je tog dana ostvario promet; ako svaki odštampani isječak dnevnog izvještaja ne registruje i ne odloži u knjigu dnevnih izvještaja hronološkim redom; ako ne formira i ne odštampa periodični izvještaj na kraju rada, posljednjeg dana svakog poreznog perioda i ako svaki odštampani isječak periodičnog izvještaja ne registruje i ne odloži u knjigu dnevnih izvještaja hronološkim redom,
- m) ne zaključi ugovor s telekomunikacijskim operaterom koji osigurava GPRS mrežu, ili drugi medij za prijenos podataka između terminala i servera PU; i ako ne osigura očitavanje podataka iz fiskalnog

- uređaja pomoću terminala i prijenos očitanih podataka ka serveru PU, saglasno uputstvu ovlaštenog proizvođača/zastupnika, a na osnovu komandi koje zadaje server PU,
- n) poduzima radnje na neispravnom fiskalnom uređaju i odmah, a najkasnije u roku od 24 sata, ne obavijesti ovlašteni servis,
 - o) vrši resete fiskalnog uređaja iz ovog zakona, osim reseta deblokade softvera.
- (2) Za prekršaj iz stava 1. ovog člana, kaznit će se odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom u iznosu od 1.000 KM do 3.000 KM.
- (3) Za prekršaj iz stava 1. ovog člana, kaznit će se poduzetnik novčanom kaznom u iznosu od 3.000 KM do 10.000 KM.
- (4) Ako obveznik ponovo učini prekršaj iz stava 1. tač. a), c), k), l), m) u naredne dvije godine, izreći će se mjera zabrane obavljanja djelatnosti u trajanju od šest mjeseci do godinu dana.

Član 53.

(Prekršaji ovlaštenog proizvođača/zastupnika fiskalnih sistema)

- (1) Novčanom kaznom u iznosu od 5.000 KM do 30.000 KM kaznit će se za prekršaj pravno lice - ovlašteni proizvođač/zastupnik, ako:
- a) stavi u promet fiskalni sistem bez odobrenja za taj tip fiskalnog sistema,
 - b) u slučaju izmjene tehničkih i funkcionalnih osobina tipa fiskalnog uređaja za koji je izdato uvjerenje, ne pribavi od Ministra dopunsko ili novo uvjerenje o ispunjenosti tehničkih i funkcionalnih osobina tog tipa fiskalnog uređaja prije stavljanja u promet tog tipa fiskalnog uređaja,
 - c) u slučaju izmjene tehničkih i funkcionalnih osobina tipa terminala za koji je izdato uvjerenje, ne pribavi od Ministra dopunsko ili novo uvjerenje o ispunjenosti tehničkih i funkcionalnih osobina tog tipa terminala prije stavljanja u promet tog tipa terminala,
 - d) u slučaju izmjene funkcionalnih osobina tipa softverske aplikacije za koji je izdato uvjerenje, ne pribavi od Ministra dopunsko ili novo uvjerenje o ispunjenosti funkcionalnih osobina tog tipa softverske aplikacije prije stavljanja u promet tog tipa softverske aplikacije,
 - e) prije stavljanja fiskalnog sistema u promet ne zaključi ugovor o međusobnim pravima i obavezama sa Ministarstvom kojim se garantuje ispunjenje uslova iz ovog zakona,
 - f) prije početka stavljanja u promet tipa fiskalnog sistema za koji je dobio odobrenje iz ovog zakona, ne podnese PU zahtjev za dodjelu serije IBFU; ako ne osigura da je na vidljiv način i trajno obilježen IBFU na svakom proizvedenom fiskalnom uređaju i upisan odgovarajući IBFM u fiskalnu memoriju; ili ako od strane proizvođača jednom dodijeljeni IBFU ponovo bude obilježen na drugi fiskalni uređaj i ukoliko jednom dodijeljeni IBFM bude upisan u fiskalnu memoriju drugog fiskalnog uređaja,
 - g) ne osigura da svaki fiskalni uređaj posjeduje proizvođačku plombu nakon proizvodnje ili je skine do početka fiskalizacije; ako uz zahtjev za dodjelu IBFU ne dostavi PU izgled proizvođačke plombe i servisnih plombi ovlaštenih servisa kojima je do podnošenja zahtjeva dato ovlaštenje od proizvođača za servisiranje fiskalnih proizvoda i ako u slučaju dodjele novog ovlaštenja ovlaštenom servisu, izgled servisne plombe tog servisa

- ne dostavi PU,
h) prije početka fiskalizacije ne osigura da u fiskalnoj memoriji bude upisan IBFM;
i) u korisničkom uputstvu fiskalnog uređaja ne odredi minimalni kvalitet papira.
- (2) Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kaznit će se odgovorno lice u pravnom licu - ovlaštenom proizvođaču/zastupniku novčanom kaznom u iznosu od 1.000 KM do 3.000 KM.

Član 54.
(Prekršaji neovlaštenih lica)

- (1) Svaki neovlašteni poduzetnik ili pravno lice koje stavi ili pokuša staviti u promet fiskalni sistem ili fiskalne proizvode, kaznit će se novčanom kaznom od 5.000 KM do 30.000 KM.
- (2) Za prekršaj iz prethodnog člana kaznit će se pravno lice kaznenom mjerom zabrane prometa fiskalnim sistemima i fiskalnim proizvodima u trajanju od dvije godine na području Federacije Bosne i Hercegovine.

Član 55.
(Prekršaji ovlaštenog servisa)

- (1) Novčanom kaznom u iznosu od 2.500 KM do 15.000 KM kaznit će se za prekršaj pravno lice - ovlašteno lice, ako:
- a) vrši fiskalizaciju bez prisutnosti ovlaštenog lica PU; ako ne upiše u fiskalnu memoriju podatke o obvezniku koji se propisuju Pravilnikom; ako vrši promjenu IBFM i upisanih podataka o obvezniku; ako ne upiše naziv i adresu prodajnog mjesta u operativnu memoriju i u servisnu knjižicu fiskalnog uređaja; i ako na fiskalnom uređaju ne stavi svoju servisnu plombu po izvršenoj fiskalizaciji,
 - b) ne obavijesti PU o isporuci fiskalnog uređaja; i ako ne obavijesti obveznika o datumu inicijalne fiskalizacije;
 - c) skida fiskalni modul i preuzima sve podatke iz fiskalne memorije fiskalnog uređaja bez prisutnosti ovlaštenog lica PU; ako fiskalni modul ne čuva na pisani zahtjev PU u slučaju potrebe za vještačenjem; i ako fiskalni modul uništava bez prisutnosti komisije za uništavanje fiskalnog modula,
 - d) ne obavijesti obveznika o datumu preuzimanja podataka iz fiskalne memorije i zamjene fiskalnog modula,
 - e) ne podnese PU zahtjev za naknadnom fiskalizacijom uslijed servisiranja ako u postupku servisiranja fiskalnog uređaja utvrdi da se mora izvršiti uklanjanje fiskalne plombe ili programske plombe,
 - f) ne upiše naziv i adresu novog prodajnog mjesta u operativnu memoriju i u servisnu knjižicu, prije početka evidentiranja prometa na novom prodajnom mjestu,
 - g) odvojeno ne čuva dosje konkretnog fiskalnog uređaja za koju je PU donijela rješenje o brisanju iz registra fiskalizovanih fiskalnih uređaja i

dosje o ukidanju rješenja o fiskalizaciji ukradenog, odnosno oštećenog ili uništenog fiskalnog uređaja uslijed više sile; ako pisano ne obavijesti PU o nemogućnosti servisiranja i vraćanja fiskalnog uređaja obvezniku u roku od tri dana od dana krađe, odnosno oštećenja ili uništenja fiskalnog uređaja uslijed više sile (poplava, požar, zemljotres, nesreća u transportu i sl),

h) servisiranje fiskalnog proizvoda ne vrši na zahtjev obveznika, ukoliko su izmirene sve obaveze prema ovlaštenom servisu od strane obveznika; servisiranje fiskalnog proizvoda ne vrši na prodajnom mjestu ili u ovlaštenom servisu; ako pisano ne obavijesti PU o svim slučajevima neosnovanog prijavljivanja neispravnosti fiskalnog proizvoda; ako servisiranje fiskalnog proizvoda ne izvrši u propisanom roku; i ako ne vodi sve servisne knjižice, pored pisane, u elektronskoj formi za svaki fiskalni uređaj koji servisira,

i) ne formira i ne čuva dosje fiskalnog uređaja i ne izda servisnu knjižicu fiskalnog uređaja za svaki fiskalni uređaj koji servisira; ako u fiskalni uređaj, dosje fiskalnog uređaja i u servisnu knjižicu (u pisanoj i elektronskoj formi) fiskalnog uređaja ne upiše podatke o svakom servisiranju fiskalnog uređaja; na zahtjev PU, proizvođača i ovlaštenog proizvođača/zastupnika ne dostavlja ažurirane servisne knjižice u elektronskoj formi PU, proizvođaču i ovlaštenom proizvođaču/zastupniku; i ako poslije svake intervencije zbog koje je skidana servisna plomba fiskalnom uređaju, ne stavi novu servisnu plombu na fiskalni uređaj i u servisnu knjižicu fiskalnog uređaja ne upiše kod te nove servisne plombe,

j) ne formira i ne čuva dosje terminala i ne izda servisnu knjižicu terminala za svaki terminal koji servisira; ako u dosje terminala i u servisnu knjižicu terminala ne upiše propisane podatke o servisiranju terminala; i ako poslije svake intervencije zbog koje je skidana servisna plomba na terminalu, ne stavi novu servisnu plombu na terminal i u servisnu knjižicu terminala ne upiše kod te nove servisne plombe,

k) ne izvrši tehnički pregled fiskalnog sistema na zahtjev obveznika, ukoliko su izmirene sve obaveze prema ovlaštenom servisu od strane obveznika,

l) ne vodi evidenciju o ovlaštenim serviserima,

m) ne sačini spisak fiskalnih proizvoda na kojima nisu otklonjeni nedostaci, ili nije izvršena njihova zamjena novim fiskalnim proizvodom, odnosno isti ne dostavi ovlaštenom proizvođaču/zastupniku,

n) prije početka servisiranja ne utvrdi da li na fiskalnom uređaju i terminalu postoji servisna plomba koja odgovara kodu upisanom u servisnoj knjižici, odnosno da servisna plomba nije oštećena, kao i da, ako obveznik koristi softversku aplikaciju koja omogućava zadavanje komandi naredbi fiskalnom uređaju preko nadređenog računara, ne utvrdi da li softverska aplikacija ima uvjerenje iz ovog zakona; ako prije početka servisiranja fiskalnog uređaja ili terminala u servisu, utvrdi da na fiskalnom uređaju ili terminalu nema servisne plombe ili je servisna plomba oštećena, odnosno da su na fiskalnom uređaju i terminalu poduzimane radnje radi izmjene podataka o ostvarenom evidentiranom prometu ili ostvarenom reklamiranom prometu, a ne sačini zapisnik i isti ne dostavi PU, a fiskalni uređaj ili terminal sa oštećenom servisnom plombom ne zadrži u servisu; i ako utvrdi da obveznik koristi softversku aplikaciju bez uvjerenja iz ovog

- zakona, ili da je izvršio neovlaštene izmjene u softverskoj aplikaciji sa uvjerenjem iz ovog zakona, a ne sačini zapisnik i isti ne dostavi PU.
- (2) Za prekršaj iz stava 1. ovog člana, kaznit će se odgovorno lice u pravnom licu - ovlaštenom servisu novčanom kaznom u iznosu od 1.000 KM do 3.000 KM.
 - (3) Za prekršaj iz stava 1. ovog člana, kaznit će se poduzetnik - ovlašteni servis novčanom kaznom u iznosu od 3.000 KM do 10.000 KM.
 - (4) Ako ovlašteni servis ponovo učini prekršaj iz stava 1. ovog člana u naredne dvije godine, izreći će se mjera zabrane obavljanja djelatnosti u trajanju od šest mjeseci do godinu dana.

Član 56.

(Podnošenje zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka)

Prekršajni postupak zbog prekršaja iz ovog zakona pokreće ovlaštena osoba PU.

Član 57.

Prekršajni postupak zbog prekršaja iz ovog zakona može pokrenuti Federalna uprava za inspekcijske poslove i kantonalne uprave za inspekcijske poslove u okviru nadležnosti date ovim zakonom, a zbog:

1. neposjedovanja fiskalnog sistema,
2. neispravnosti fiskalnog sistema ili dijela fiskalnog sistema, odnosno nepoduzimanja propisanih aktivnosti za otklanjanja uzroka neispravnosti fiskalnog sistema ili dijela fiskalnog sistema,
3. neizdavanja računa.

Član 58.

(Prekršaj klijenta)

- (1) Novčanom kaznom u iznosu od 50 KM kaznit će se za prekršaj klijent, ako: ne uzme i ne sačuva fiskalni račun, reklamirani račun, pisani fiskalni račun i pisani reklamirani račun u krugu od 20 metara po napuštanju prodajnog mjesta i ne pokaže ga ovlaštenom licu, koje obavlja poslove kontrole, na njegov usmeni zahtjev.
- (2) Ovlašteno lice iz čl. 56. i 57. ovog zakona za navedene prekršaje klijentu izdaje prekršajni nalog.

Član 59.
(Mjera zabrane obavljanja djelatnosti)

Mjera zabrane obavljanja djelatnosti propisana ovim zakonom izvršava se u skladu sa Zakonom o Poreznoj upravi Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 33/02, 28/04 i 57/09).

XI. PODSTICAJNE MJERE ZA IMPLEMENTACIJU ZAKONA

Član 60.

- (1) Ministarstvo može poduzimati podsticajne mjere za implementaciju ovog zakona kao što su nagrade za klijente i slično.
- (2) Nagrade za klijente i slične akcije u cilju podsticajnih mjera za implementaciju ovog zakona biće propisane Pravilnikom.

XII. NADZOR

Član 61.

Nadzor nad provođenjem ovog zakona kao i kontrolu instaliranih fiskalnih sistema obavlja Ministarstvo putem Komisije, Porezne uprave Federacije Bosne i Hercegovine, Federalne uprave za inspeksijske poslove i drugih organa propisanih zakonom.

XIII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 62.
(Dinamika)

Ministarstvo posebnim aktom propisuje dinamiku provođenja ovog zakona i na osnovu toga obavještava svaku izabranu grupu obveznika o planiranom postupku kontrole najmanje 30 dana prije početka postupka kontrole za tu grupu obveznika.

Član 63.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH", a primjenjivat će se od 1. januara 2010. godine.